

Oto kronika tamtych dni 1918 roku:

7 października - ogłoszenie niepodległości Polski przez Radę Regencyjną.

25 października - powołanie rządu Józefa Świeżyńskiego.

30 października - Polska Komisja Likwidacyjna w Krakowie przejęła władzę w Galicji Zachodniej.

1 listopada - wybuchły polsko-ukraińskie walki we Lwowie.

3 listopada - nastąpiła kapitulacja Austro-Węgier.

6 na 7 listopada – powstał w Lublinie Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele.

9 listopada - po abdykacji cesarza Wilhelma II proklamowano w Niemczech republikę.

10 listopada - powrócił do Warszawy Józef Piłsudski, komendant I Brygady Legionów, internowany od lipca 1917 r. przez Niemców w Magdeburgu.

Powitanie Komendanta na dworcu kolejowym w Warszawie 11 listopada 1918 r.

Bibliografia:

Duralska-Macheta Teresa, Turbaczewska Maja „Narodowe Święto Niepodległości”. Świerszczyk 2000 nr 21 s. 18-19

Jędrzejewska-Wróbel Roksana „O 11 listopada”. Świerszczyk 2005 nr 21 s. 6-7

Na akademii i szkolnym apelu /wybór wierszy i piosenek/. Wyboru dokonały Barbara Miła i Ewa Pobratyn. Część 2. Kielce, Agencja Wydawnicza „Puch” 1993

Uroczystości pełne radości (dla klas 1-3) /wybrał i opracował Ryszard Przymus/. Łódź, Wydawnictwo Juka 1994

http://pl.wikipedia.org/wiki/Strona_g%C5%82%C3%B3wna

<http://eduseek.interklasa.pl/artykuly/artukul/ida/1113/>

<http://www.polonica.net/11Listopada1918.htm>

Redakcja Gazetki: Uczniowie klasy VIa, VIb, VIc
Redaktorzy naczelni: Sylwia Gałek, Anna Rudnikowska
Opracowanie komputerowe Lidia Czyżewska

Wydanie specjalne

Dzisiaj wielka jest rocznica -
Jedenasty Listopada!
Tym, co zmarli za Ojczyznę,
hołd wdzięczności Polska składa.

Im to, bowiem zawdzięczamy
wolność - polską mowę w szkole,
to, że tylko z ksiąg historii
poznajemy dziś niewolę.

Uroczyście biją dzwony,
w mieście flagi rozwinięto...
i me serce się raduje,
że obchodzę Polski święto.

Ludwik Wiszniewski „Jedenasty Listopada”

*Bo wciąż na jawie widzę
I co noc mi się śni,
Że TA, CO NIE ZGINEŁA,
Wyrośnie z naszej krwi.*

Edward Słoński „Ta, co nie zginęła”

Był taki smutny czas w historii naszej Ojczyzny, gdy na ponad sto lat utraciła niepodległość. Zaborcy – trzy mocarstwa: Austria, Prusy (późniejsze Niemcy), Rosja – w 1795 roku podzieliły między siebie polską ziemię i wymazały z mapy Europy nasze państwo. Chciano Polakom narzucić obcą kulturę, zwyczaje, język i religię. Nie było polskiego rządu ani wojska, nie było stolicy. Nie wolno było używać polskiej flagi ani godła. Za mówienie w szkole po polsku dzieci były karane, a dorośli trafiali do więzienia.

Nasz naród jednak się nie poddawał. Polska – wykreślona z mapy Europy – istniała w sercach Polaków. Każde pokolenie, na swój sposób, stawiało w obronie wolności. Walczyło w wielkich powstaniach narodowych, które, niestety, kończyły się klęską. Aż nadszedł długo oczekiwany dzień.

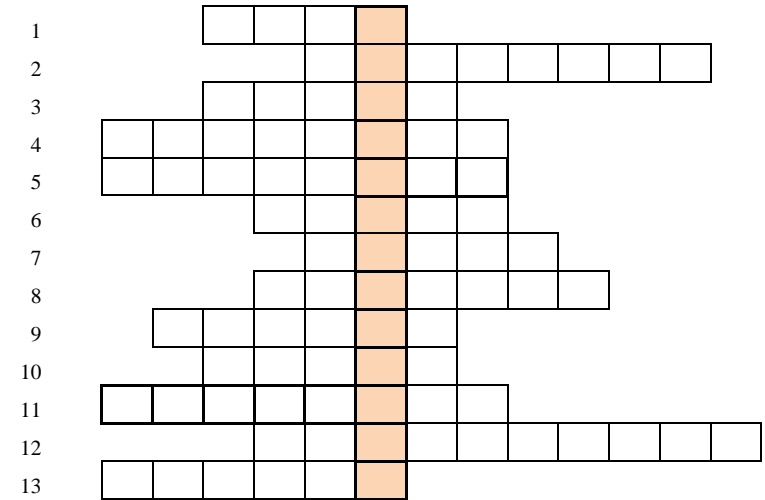

Żołnierze Legionów Polskich – pierwszych oddziałów odradzającego się wojska polskiego. Legiony składały się z brygad, spośród których najświetniejsza była Pierwsza Brygada, którą dowodził Józef Piłsudski. Legionista po lewej w charakterystycznej czapce - maciejówce.

Konkursy dla klas I-VI

Krzyżówka dla klas I – VI

1. Narodowa pieśń Polaków, *Mazurek Dąbrowskiego*
2. Nauka o przeszłości
3. Widnieje na polskim godle
4. Miesiąc, w którym opadają liście z drzew
5. Człowiek, który kocha swoją ojczyznę
6. Które miasto nie było stolicą Polski: Gniezno, Kraków, Radom
7. Biało- czerwony znak Polski
8. Przyjął chrzest w 966 r.
9. Posiada ją ktoś, kto nie ucieka z pola walki
10. Królowa polskich rzek
11. Jeden z kolorów na polskiej fladze
12. Nazwisko przywódcy polskiego (tak też nazwano najwyższą górę w Australii)
13. Uczucie, które towarzyszy ci, gdy jesteś szczęśliwy

Rozwiązanie (hasło krzyżówki) prosimy wpisać na kupon konkursowy, który należy złożyć do p. Sylwii Gałek – klasy I-III, p. Anny Rudnikowskiej – klasy IV-VI lub wychowawcy klasy.

Hasło: .....

Imię i nazwisko .....

Klasa.....

Ach, jakże mi nie mówić o tych dniach radości,
O tej chmurnej jesieni, gdy w szumiącym wietrze
Szedł nad miastem rodzinnym pierwszy powiew wolności.
Kiedyśmy pełną pierśią pili to powietrze,
Nocą w ciemnych alejach stłoczeni szpalerem,
Czekając, aż zapłonie świt nad Belwederem.
Jakże Ciebie przywitać radosna swobodo?
I czym uczcić najpiękniej? Chyba tym uśmiechem
I młodzieńczej poezji burzliwa uroda,
Co szła śpiewem przez miasto i wracała echem.

Antoni Słonimski „Niepodległość”

12 listopada Piłsudski wydał pierwszy rozkaz wojsku:

*"Żołnierze! Obejmuję nad wami komendę
w chwili, gdy serce w każdym Polaku bije
silniej i żywiej, gdy dzieci naszej ziemi
ujrzały słońce swobody w całym blasku.
Z wami razem ślubuję życie i krew swoją
poświęcić na rzecz dobra Ojczyzny
i szczęścia jej obywateli".*

14 listopada 1918 - nowym dekretem Rada Regencyjna postanowiła się rozwiązać i całą władzę w państwie przekazała Józefowi Piłsudskiemu, ustanawiając urząd naczelnika państwa.

Wstań, Polsko moja! Uderz w czyn!

Idź znów przebojem w bój szalony
Już płonie lont podziemnych min -
Krwawą godzinę były dzwony -
Zerwane pęta - Uderz w czyn!
Wstań, Polsko moja!

Strząśnij proch!
Żalodne marzeń ucisz łkanie!
Za Tobą zimny smutków loch -
Przed Tobą świty zmartwychwstania!...
Z anielskich skrzydeł strząśnij proch!
Wstań, Polsko moja!

W ogniach zórz
Nowe się szlaki krwawią Tobie!
O, lżej Ci będzie w gromach burz
Niżeli w zwiędłych wspomnień grobie -
Wstań, Polsko moja, w blaskach zórz!

Józef Mączka „Wstań, Polsko moja”

Pierwsza wojna światowa (1914-1918) osłabiła państwa zaborcze, dzięki czemu możliwa stała się odbudowa niepodległego państwa. Po 123 latach niewoli, rozbiorów i obcego panowania, w końcu 1918 roku, odrodziło się państwo polskie. Marzenia pokoleń stały się rzeczywistością. Niepodległa Polska odrodziła się w ciągu zaledwie trzech tygodni. To niezwykle tempo zaskoczyło ówczesnych obserwatorów wydarzeń politycznych w Polsce i Europie.

Warczą karabiny i dzwonią pałasze,
To Piłsudski ruszył w pole, a z nim wojsko nasze.
Wodzu, wodzu miły, przywódź świętej sprawie
I każ trąbić trębaczowi, gdy staniam w Warszawie.
Wisłą pieśń polecą – falami jasnemi,
Że nie będzie już Moskali na piastowskiej ziemi.

Autor nieznany

**ORZEŁ 1 PUŁKU UŁANÓW I BRYGADY
LEGIONÓW MARSZAŁKA J. PIŁSUDSKIEGO**

11 listopada - w lasku Compiègne pod Paryżem podpisano zawieszenie broni będące kapitulacją Niemiec i kończące I wojnę światową. Był to przełomowy moment nie tylko w dziejach całej Europy, ale i Polski.

**Ojczyzna wolna, znowu wolna!
Tak bije serce, huczą skronie!
A Biały Orzeł w słońcu kwiatów
Przyleciał, by go ująć w dłonie.**

**Zawsze był z nami - ptak wspaniały
Choć czasem ktoś odszedł daleko...
Bronił tej ziemi, bo ją kochał
Sercem pokoleń już od wieków.**

**Dziś w całej Polsce brzmi Mazurek...
Dzisiaj radości kanonada!
Witamy wszyscy Niepodległość
I Jedenasty Listopada...**

Ryszard Przymus „Ojczyzna wolna”

„11 listopada 1918 r. przypadł w poniedziałek. Takiego zwykłego dnia zjawiała się oto Niepodległa, ale gdy się zjawiała, było to czymś nie do wiary.”

Jerzy Zawieyski

Na wieść o powrocie Piłsudskiego, Ignacy Daszyński wraz z całym rządem 11 listopada przyjechał do Warszawy. Tego samego dnia Józef Piłsudski otrzymał z rąk Rady Regencyjnej władzę wojskową i rozpoczął konsultacje z przedstawicielami stronnictw politycznych w sprawie utworzenia koalicyjnego rządu. Od rana trwało rozbrajanie niemieckiego garnizonu i przejmowanie przez Polaków budynków władz i urzędów w Warszawie. Akcja rozbrajania rozszerzyła się poza Warszawę, m.in. na Łódź, Białystok, Kalisz, Siedlce. Wieczorem Piłsudski spotkał się z przybyłymi z Lublina przedstawicielami powstającego tam Rządu Tymczasowego. Powierzył Ignacemu Daszyńskiemu misję tworzenia gabinetu. Nastął pierwszy dzień wolności. Niemieckie flagi zostają zastąpione polskimi.

„Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą”

**Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą!
Łańcuch żywych kajdan stał się tym łańcuchem,
Na którym z lochu, co był twą stolicą
Lat sto, swym własnym dźwignęłaś się duchem.**

**Dzisiaj wychodzisz po wieku z podziemia,
Z ludów jedyny ty lud czystych dloni,
Co swych zaborców zdumieniem oniemia,
Iż tym zwycięża jeno, że się broni.**

**Żadne cię miana nad to nie zaszczyca,
Co być nie mogło przez wiek twą ozdoba!
Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą!
Lecz czymś największym, czym można być: SOBĄ!**

Leopold Staff

Stanisław Bagiński „Rozbrajanie Niemców na ulicach Warszawy”

11 listopada na ulicach wszystkich miast panowała euforia z powodu rodzącej się niepodległości.

”Niepodobna oddać tego upojenia, tego szalu radości, jaki ludność polską w tym momencie ogarnął. (...) Kto tych krótkich dni nie przeżył, kto nie szalał z radości w tym czasie wraz z całym narodem, ten nie dozna w swym życiu największej radości Cztery pokolenia czekały, piąte się doczekało. Od rana do wieczora gromadziły się tłumy na rynkach miast; robotnik, urzędnik porzucał pracę, chłop porzucał rolę i leciał do miasta, na rynek, dowiedzieć się, przekonać się, zobaczyć wojsko polskie, polskie napisy, orły na urzędach, rozczulano się na widok kolejarzy, ba, na widok polskich policjantów i żandarmów.”

(“Powstawanie II Rzeczypospolitej. Wybór dokumentów”).

11 listopada to symboliczna data, święto odzyskania niepodległości przez Polskę. Dzień ten ustanowiono świętem narodowym dopiero ustawą z kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości. Do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono tylko dwa razy - w roku 1937 i 1938. Po wojnie Narodowe Święto Niepodległości dopiero

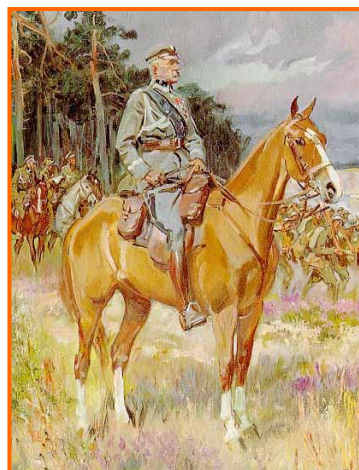
w 1989 roku wróciło do kalendarza oficjalnych świąt państwowych. Główne obchody, z udziałem najwyższych władz państwowych, odbywają się w Warszawie na placu Józefa Piłsudskiego. Znajduje się tam Grób Nieznanego Żołnierza. Jest to symboliczny grób wszystkich bohaterów, którzy oddali swoje życie za wolną Polskę.

W historii Polski, tak się składa,
Był kiedyś ponad wiek niewoli;
Jedenastego listopada
Nasz kraj z niewoli się wyzwolił.
I wtedy myśl powstała taka,
By przez szacunek dla przeszłości,
Ten dzień na zawsze, dla Polaka,
Pozostał Dniem Niepodległości.

Marcin Brykczyński „11 listopada”

Józef Piłsudski został pierwszym Marszałkiem Polski. Tego wielkiego wodza często nazywano „Dziadkiem”. I to nie tylko z powodu sumiastych wąsów, ale także dlatego, że bardzo lubił dzieci. Podobno zawsze nosił dla nich cukierki w kieszeniach swojego szarego munduru. Ukochanym koniem Marszałka była klacz Kasztanka. Towarzyszyła mu już wtedy, gdy dowodził Pierwszą Brygadą, a po odzyskaniu niepodległości brała wraz z nim udział w defiladach z okazji 11 listopada.

Wojciech Kossak "Marszałek Józef Piłsudski na Kasztance"

